
KRÓNIKA

ÍRÓKONGRESSZUS ÚJVIDÉKEN. A Sztrugai Költészeti Napok elnevezésű nemzetközi irodalmi rendezvény keretében ülésezett a Jugoszláv Írószövetség kongresszusát előkészítő bizottsága, amelyen több határozat született. Többek között az, hogy a jugoszláv írók soron következő kongresszusát jövő év áprilisában tartásuk meg. Színhelyül Újvidéket ajánlották az írószövetség elnökségének. Ugyanez a testület terjesztette elő, hogy e nagyszabású értekezlet fő témája az író és az irodalom mai helyzete legyen. A téma természetesen felölelné a jugoszláv irodalmak és az oktatási rendszer viszonyát, az írói alkotómunka megbecsülésének és felelősségének a kérdését, a könyvkiadás és a javadalmazás viszonyát, és foglalkozna a szövetség státuskérdésével is. A megvitásra kerülő kérdések részeseinek kidolgozására munkacsoportokat neveztek ki. Munkájuk végeztével a kongresszust előkészítő vitaindítókat megküldik a köztársasági és tartományi íróegyesületeknek közvitára.

ŐSI KÍNAI KULTÚRA — KIÁLLÍTÁS ZÁGRÁBBAN. Szeptember másodikán (számunk nyomdábaadásának idején) Zágrábban megnyílt az a nagyszabású kiállítás, amely az ősi kínai kultúrát mutatja be. A neolitikum és a VII. században uralkodó Tang-dinasztia közötti több ezer éves időszakot 14 kínai tartományból való 160 reprezentatív műkincs mutatja be. Ez eddig a leggazdagabb kiállítás, amelyet Kínáról külföldön bemutatnak. A zágrábi kiállítás megnyitóján jelen volt a pihenőn, majd hivatalos látogatáson Jugoszláviában tartózkodó Li Hszien-nien kínai elnök is. Az év-

tized művészeti eseményének kikiáltott zágrábi kiállítás december 3-áig tekinthető meg.

DESANKA MAKSIMOVIĆE A NJEGOŠ-DÍJ. Ugyancsak lapzártakor érkezett a hír, hogy Desanka Maksimović kapta az ország legrangosabb irodalmi díját, a Njegos-díjat. A három év irodalmi termését jutalmazó díjnak, a 13 tagú zsűri utolsó ülése előtt még öt várományosa volt, a díjnyertes mellett Danilo Kiš, Szlavko Janevszki, Radomir Konstantinović és Dušan Kostić egy-egy könyve szerepelt a szűkebb listán, majd többszöri szavazás után, Desanka Maksimović *Slovo o ljubavi* című tavaly megjelent versesköteete egy szavazattal kapott többet Danilo Kiš *Enciklopedija mrtvih* című regényétől. A nyolcvanhat éves költőnő e díj nyolcadik tulajdonosa. Előtte Mihailo Lalić, Miroslav Krleža, Meša Selimović, Branko Ćopić, Blazze Koneszki, Oskar Davičo és Josip Vidmar részesült ebben az ismerésben.

A JUGOSZLÁV ÍRÓI LEXIKON ÚJ KIADÁSA. A nyáron jelent meg az újvidéki Matica srpska kiadóvállalat gondozásában a *Jugoslovenski književni leksikon* második, bővített kiadása. Az előző, 1971-ben készült kötet anyagához viszonyítva jelentősen bővült kötet mintegy ezer új névvel és fogalommal egészült ki. Az új kiadás mintegy három ezer címszót tartalmaz. Szerkesztője Zivan Milisavac.

ELHUNYT DUŠAN RADOVIĆ. Belgrádban hatvankét éves korában elhunyt Dušan Radović író és publicista,

a mai szerb és jugoszláv gyermekirodalom legnépszerűbb alkotója. Szatírák és drámai műveket írt.

VELJKO PETROVIĆ NOVELLAI A TÉVÉN. A belgrádi és az újvidéki tévé közös vállalkozásként Veljko Petrović novellái alapján hat tévédrámát forgat. Minden elbeszélést más más rendező ekranizál. A belgrádi stúdióban készülőket Slavoljub Stefanović Ravasi, Miša Radivojević és Aleksandar Đorđević, az újvidékiekét pedig Branko Milošević, Balázs Éva és Branko Mitić rendezi.

JUGOSZLÁV FILMEK KÜLFÖLDÖN. A pulai filmfesztivál legjobb alkotása Dušan Kovačević *A balkáni kém* című Božidar Nikolić rendezte mű képviselte országunkat a montreali filmfesztiválon és a 23 film mezőnyében elnyerte a legjobb forgatókönyvtől járó díjat. Rajko Grlićnek *Az élet átkapcsai között* filme képviselte Jugoszláviát a mediterráni országok valenciai fesztiválján, a kritika szerint sikertel.

ÚJ INTÉZETI KIADVÁNYOK. Augusztus folyamán jelent meg az újvidéki bölcsészkar Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézetének több érdekes kiadványa. Az *Értekezések, monográfiák* sorozat harmadik kötetként jelent meg a *Jugoszláviai magyar folklór* című kötet, Jung Károly válogatásában és szerkesztésében, amely négy nagyobb tematikus egységbe foglalva mintegy húsz szerző idevágó tanulmányait közli. A könyv külön fejezetben foglalkozik a jugoszláviai magyar folklór-észlelt kutatástörténettel, a naptári ünnepek folklórészlelt hagyományával, az emberélet fordulóihoz fűződő szokásokkal és a népi hiedelemvilág valamint a praktikus mágia kérdéseivel. A kötet célkitűzéséről a szerkesztői utószó a következőket mondja: „Gyűjteményünk a második világháború utáni jugoszláviai magyar folklorkutatás egyik aspektusának tudományos eredményeit kívánja számba venni, figyelmét azokra a tanulmá-

nyokra és anyagközlő dolgozatokra terjesztve ki, amelyek ennek a diszciplínának mintegy három évtizedet meghaladó fejlődése során tudományos, vagy katalizáló szerepüknél fogva lényegesnek bizonyultak.”

Az intézetben folyó rendszeres földrajzi névgyűjtés eredményeképpen jelent meg a *Becse és környéke földrajzi neveinek adattára*. A sorozat kilencedik kötetének szerzője Penavin Olga és a nemrég elhunyt Matijevics Lajos, akik a kötetben a Tisza menti községek (Becse, Bácsföldvár, Drea és Péterréve) földrajzi közneveit, utca- neveit, dülőneveit... örökítik meg, megvizsgálva a tárggyal kapcsolatos nyelvi és nyelvváltozati jelenségeket is.

Ugyancsak most hagyta el a nyomdát a Hungarológia Közlemények két újabb, az 52. és 54. száma. Mindkét szám tematikus. Az előbbi kapcsolat-történeti tanulmányokat közöl: azokat az értekezéseket, amelyek az Intézet és az MTA Irodalomtudományi Intézete, *A periodika szerepe a magyar-délszláv irodalmi kapcsolatokban a XVIII. század végén* című komparatív-észlelt értekezleten hangzott el.

Az 54. szám két nagy tematikai blokkot is tartalmaz. Az elsőben az 1982 decemberében megtartott Szarvas Gábor-értekezletre készült szakdolgozatok találhatók, a másodikban pedig *A kontrasztív nyelvészeti kutatások II. országos értekezletére* készült intézeti szövegeket. E számot Papp György szerkesztette.

ÉVADNYITÓ SZABADKÁN ÉS ÚJVIDÉKEN. Közzétette műsortervét a két hivatásos vajdasági magyar színház, a Szabadkai Népszínház és az Újvidéki Színház is. A szabadkai társulat Ranko Marinković *Glóriájával* kezdi az évadot, majd Tabarin *A megóvott szüzesség* című színművet viszi színre. Az évad derekán mutatják be Dér Zoltán Csáth Gézaról szóló dokumentumdrámáját *Ember a határon* címmel és Dürennmatt *A teóriát*. A színházi évad többi darabjai: Milan Grgić: *Ébredj fel, Katám,*

Vasvary János: *Bubus, Slade: Jövőre veled, ugyanitt és egy zenés kabaré.*

Az Újvidéki Színház az év végéig három bemutatót tart majd. Egy kínai szerző Kao Hszing-csien *A busz-megálló* című darabját rendezi Harag György kolozsvári rendező, akinek a nevéhez ebben a színházban is több sikeres előadás fűződik. Ezt követően kerül színre sajátos értelmezésben Madách *Tragédiája* Paolo Magelli rendezésében és elkészül Fehér Kálmán poémájának a *Kantáta a szabadságról* színpadi változata is.

A MODERN SPANYOL FESTÉSZET KIÁLLÍTÁSA BELGRÁDBAN ES SZARAJEVÓBAN. A belgrádi Nemzeti Múzeum és a szarajevói Collegium Artisticum Műcsarnok a spanyol külügyminisztérium és művelődésügyi minisztérium, valamint Spanyolország belgrádi nagykövetségének köz-

remüködésével megszervezte a modern spanyol festészet kiállítását, melyet a nyári hónapokban Belgrád közönsége láthatott, utána pedig a szarajevóiak tekinthetnek meg.

Tizennégy spanyol festő — és a tizenötödik, Pablo Picasso — műveit állították ki, összesen 63 alkotást. A már említett Picassón kívül Joan Miró, Salvador Dalí, Jose Guerrero, Antonio Tapies, Manolo Millares, Antonio Saura, Luis Gordillo, Rafael Canogar, Manolo Quejido, Guillermo Pérez Villalta, Miguel Angel Campano, Jose Manuel Broto, Alfonso Albacete és egy művészkettős, az Equipo Cronica művei kerültek a Nemzeti Múzeum falaira. Dalí és Picasso kivételével — akiknek több műve látható — 3—3 festménnyel szerepelnek a művészek, Albacetétől 2 olaj került a tárlatra. A tárlat szeptember elejétől Szarajevóban tekinthető meg.